

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

> Retouradres Postbus 90801 2509 LV Den Haag

De voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 1A
2513 AA Den Haag

**Ministerie van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid**
2509 LV Den Haag
Parnassusplein 5
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
2020-0000169948

Datum 14-12-2020
Betreft Eindrapportage Scenariostudie Vormgeving
Kindvoorzieningen

Via de motie Palland, Postma en Bruins¹ heeft de Tweede Kamer het kabinet verzocht om op basis van de uitkomsten van het Interdepartementaal Beleidsonderzoek (IBO) Deeltijdwerk een onderzoek uit te voeren naar waar kansen liggen om knelpunten aan te pakken voor gezinnen. Daarnaast vroeg de motie Renkema, Westerveld en Van Meenen² om opties voor alternatieven voor de kinderopvangtoeslag in kaart te brengen, waaronder het aanbieden van gratis kinderopvang voor alle ouders. Zoals toegezegd in de Groeibrief, en de kabinetsreacties op het IBO Deeltijdwerk en het IBO Toeslagen heeft het kabinet beleidsalternatieven in kaart laten brengen omtrent het stelsel van kindvoorzieningen. Dit is uitgewerkt in bijgevoegd eindrapport van de Scenariostudie Vormgeving Kindvoorzieningen (SVK).

Voor de zomer heeft u de tussenrapportage van de SVK ontvangen.³ Deze gaf inzicht in het huidige stelsel, de voor- en nadelen hiervan en presenteerde opties voor toekomstige kindvoorzieningen in de vorm van bouwstenen. Deze bouwstenen zijn gecombineerd tot scenario's en uitgewerkt in het bijgevoegde eindrapport.

In het eindrapport zijn vier scenario's uitgewerkt die inzicht bieden in de mogelijkheden van een andere inrichting van het stelsel. De scenario's zijn getoetst op hun mogelijke effecten op de arbeidsparticipatie, de ontwikkeling van het kind en de vereenvoudiging van het stelsel. Het model dat gebruikt is om deze effecten te berekenen, brengt gedragsveranderingen van grote stelselwijzigingen slechts beperkt in beeld. De precieze effecten van deze stelselwijzigingen zijn dus mogelijk groter dan in het eindrapport is weergegeven. Zoals het SCP in hun rapport 'Kijk op kinderopvang' aangeeft, zijn er mogelijk ook opbrengsten op andere vlakken, zoals segregatie, de arbeid-/zorgverdeling en het welzijn van kinderen en ouders.⁴ Deze effecten en opbrengsten zijn echter vooraf lastig concreet en kwantificeerbaar te maken. De scenario's zijn getoetst in gesprekken met verschillende ouders, waarmee voldaan is aan eerder genoemde motie. Elk scenario schetst een bepaald eindbeeld en - waar mogelijk - duidelijke stappen in het ingroeipad daarnaartoe. Het eindbeeld in de scenario's is zo zuiver mogelijk

¹ Kamerstukken II 2019/20 35 300 XV nr. 49

² Kamerstukken II, 2019/20 35 300 XV nr. 45

³ Kamerstukken II 2019/20 31 322 nr. 417

⁴ Roeters, A. en Bucx, F., 2018, Kijk op Kinderopvang, Den Haag: SCP.

gekozen, daartussen zijn echter ook compromissen mogelijk. Tevens kan er gekozen worden om een eerder stadium in het ingroeipad als eindbeeld te hanteren.

Datum
14-12-2020

Dit kabinet voelt geen oordeel over de wenselijkheid van de scenario's, maar wil graag verschillende mogelijkheden schetsen, zodat dit de discussie over de kindvoorzieningen verder brengt en een onderbouwde keuze voor volgende stappen gemaakt kan worden. Het kabinet is van mening dat het eindrapport goede aanknopingspunten biedt voor verschillende manieren om het stelsel in te richten bij toekomstige wijzigingen. Zoals bij de tussenrapportage al geschetst, zijn belangrijke uitgangspunten dat er voldoende keuzevrijheid in het stelsel is, dat jonge gezinnen zoveel mogelijk worden ondersteund in de combinatie arbeid en zorg, dat arbeidsparticipatie verder gestimuleerd wordt en dat de deeltijdfactor wordt verhoogd. Ook is van belang dat mensen vrij zijn om hun eigen urenbeslissing te maken, dat de ontwikkeling van het kind voorop staat en dat het stelsel zo eenvoudig mogelijk is. Al deze elementen zijn meegewogen in de scenario's.

Onze referentie
2020-0000169948

Op basis van het IBO Toeslagen heeft het kabinet geconcludeerd dat het stelsel van toeslagen, waaronder de kinderopvangtoeslag, voor een te grote groep toeslaggerechtigden niet werkt. De nadelen van het huidige systeem zijn vanuit burgerperspectief namelijk niet acceptabel. De eerdere weerspiegelingen van de Adviescommissie uitvoering toeslagen en de recente verhoren van de Parlementaire ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag maken dat des te meer zichtbaar en markeren ook de grenzen waarbinnen in het huidige toeslagenstelsel naar een oplossing gezocht kan worden. De stap naar een ander stelsel is daarom noodzakelijk. Gesteund door motie Bruins/Van Weyenberg⁵ heeft het kabinet daarom een rapportage met beleidsopties uitgebracht met alternatieven voor het toeslagenstelsel, die ook aansluiten bij de scenario's uit dit onderzoek.⁶

Dit rapport levert met de zeer uiteenlopende scenario's een mooie basis voor discussie de komende tijd over de richting waar het stelsel van kindvoorzieningen naar toe kan gaan. Een volgend kabinet kan op basis van dit rapport keuzes maken om naar een bepaald eindbeeld of ingroeipad toe te werken.

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,

Wouter Koolmees

⁵ Motie Bruins en Van Weyenberg

⁶ Eindrapportage Beleidsopties voor een Alternatief Toeslagenstelsel en uitwerking motie Bruins en Van Weyenberg

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Datum
14-12-2020

Ingrid van Engelshoven

Onze referentie
2020-0000169948

De minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media,

Arie Slob

De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,

Bas van 't Wout

De Staatssecretaris van Financiën - Toeslagen en Douane

Alexandra C. van Huffelen